DOI: https://doi.org/10.83154/KINCS.AN.HU.2024.3

KINCS
Kopp Mária Intézet
a Népesedésért
és a Családokért

Hazai és nemzetközi kutatások, tanulmányok és tapasztalatok a gyermekek iskolai mobiltelefon használatának káros hatásairól

2024. augusztus

KINCS
KOPP MÁRIA INTÉZET A NÉPESEDÉSÉRT ÉS A CSALÁDOKÉRT

Tartalom

Bevezetés 4
Hazai kutatások 5
A gyermekek digitális eszközhasználatának megítélése 5
A magyarok többsége szerint a túlzott okostelefon-használat miatt több a magányos fiatal . 6
NMHH: napi négy órát játszik egy gyermek a telefonjával 7
Gyermekek a neten és digitális szülőség 9
Aggasztó a helyzet: már tízévesen „tiktokoznak” a gyerekek 10
Online zaklatás gyermekkorban 12
A problémás mértékű internethasználat gyermekek körében 14
Szülők véleménye az óvodáskorú gyermekek IKT-eszköz használatának negatív és pozitív hatásairól 16
Nemzetközi kutatások 18
Változó idők együtt? Időmérleg-elemzés a családi időről a digitális korban az Egyesült Királyságban 18
Sok igazság, sok tudás, magyarázatok számos formája: Felsős fiatalok internetes információkkal kapcsolatos megközelítésnek megértése 18
Globális oktatási monitoring jelentés (2023). Technológia, mint segédeszköz az oktatásban: kinek a feltételeivel? 19
PISA eredmények (2022) 20
A multiplayer videojátékokkal összefüggésbe hozható strukturális agyi különbségek. Agyi képalkotás és viselkedés 20
A digitális függőségen túl. Miért szenvedünk mindannyian a digitális eszközök túlzott használatától? 21
A mobiltelefon-használat hatása a tanulmányi teljesítményre: metaanalízis 22
A mobiltelefon-használat és a tanulmányi teljesítmény kapcsolata egy egyesült államokbeli főiskola hallgatóinak mintáján 23
Európai gyakorlatok 25
Franciaország 25
Románia 25
Svédország 26
Hollandia 26

Egyesült Királyság 27
Olaszország 28
Szlovákia 28
Spanyolország 29
Portugália 29
Belgium 30

Bevezetés

Az UNESCO és az ENSZ 2023-as jelentése szerint az okoseszközök túlzott használata bizonyítottan összefügg az oktatási teljesítmény romlásával, csökkenti a koncentrációs képességet, sőt negatívan hat a gyermekek érzelmi stabilitásra is, ezért az okostelefonok használatának korlátozását javasolják a világ valamennyi iskolájában.
Több európai országhoz hasonlóan 2024 szeptembertől Magyarországon is kötelező a mobiltelefon használat korlátozása az iskolákban.

A nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyak köréről, valamint a tárgyakra vonatkozó eljárásrend részletes szabályairól szóló 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet alapján használatában korlátozott tárgynak minősül a tanítási nap folyamán az általános iskola 1–8. évfolyamán, a gimnázium 5–12. évfolyamán, a szakgimnázium 9–13. évfolyamán, a foglalkozások ideje alatt a kollégiumban, a foglalkozások, tanórák ideje alatt – ideértve az intézményben töltött időt is – az alapfokú művészeti iskola minden évfolyamán vagy a tanórák, a szakmai oktatás, illetve a szakképesítésre felkészítő szakmai képzés szerinti foglalkozások ideje alatt – ideértve az intézményben töltött időt is – a szakiskola minden évfolyamán a telekommunikációs eszközök – különösen a mobiltelefonok, a kép- vagy hangrögzítésre alkalmas eszközök és az internetelérésre alkalmas okoseszközök. A használatában korlátozott tárgy a nevelési-oktatási intézménybe bevihető, azzal, hogy a tanuló a használatában korlátozott tárgyat a tanítási nap kezdetén, a tanítási órák megkezdése előtt leadja tanítási nap időtartamára, és azt a házirendben meghatározottak szerint visszakapja.

A mobiltelefon-használat szabályozásának efféle kialakítása az elmúlt évek tapasztalatai alapján vált indokolttá, miután számos kutatás és tanulmány igazolta a mindennapi tapasztalaton túl, hogy a túlzott eszközhasználat jelentősen rontja a gyermekek tanulmányi eredményeit, valamint a fizikai és mentális állapotukra is negatívan hat. Minden hazai és nemzetközi kutatás egységes abból a szempontból, hogy több kockázatot lát a gyermekek állandó iskolai mobiltelefon használatában, mint előnyt.

Hazai kutatások

A gyermekek digitális eszközhasználatának megítélése

Megjelenés: KINCS, 2024. augusztus

https://www.koppmariaintezet.hu/docs/Gyermekek_digitalis_eszkozhasznalatanak_megitelese.pdf

Módszertan:

A KINCS omnibusz kutatásában egy ezer fős reprezentatív mintán a 18 éves és idősebb embereket kérdeztük 2024 július 10-20. között.

Legfontosabb megállapítások:

Jóval fiatalabb életkorban kezdik el használni a gyermekek a digitális eszközöket, mint ami ideális lenne.

Tízből nyolc szülő veszélyesnek tartja az online tartalmakat a gyermekére nézve, de csak minden második családban használnak digitális gyermekvédelmi szolgáltatást.

Összefoglaló:

A kutatásban a gyermekek digitális eszközhasználatáról kérdeztük a felnőttkorú magyar lakosságot. Arra voltunk kíváncsiak, hogy szerintük milyen életkorban ideális megismerkedni ezekkel az eszközökkel, és milyen gyakran használják őket a gyerekek. Megkérdeztük azt is, mennyire ismerik a szülők a gyermekeik által látogatott online tartalmakat, mennyire tartják ezeket veszélyesnek, valamint használnak-e digitális gyermekvédelmi szolgáltatásokat.

A magyar felnőttek 43%-a szerint a 7-10 éves kor az ideális arra, hogy egy gyermek először találkozzon digitális eszközökkel. A válaszadók mindössze egynegyede gondolja úgy, hogy már 7 éves kor előtt szükséges lenne a digitális eszközökkel való ismerkedés. A valóságban azonban ezek az eszközök már igen korán, gyakran már 7 éves kor előtt megjelennek a gyermekek életében, hiszen tízből hat 18 éven aluli gyermeket nevelő szülő arról számolt be, hogy gyermeke már ekkor elkezdte használni őket. Ez rávilágít arra, hogy az ideálisnak tartott és a tényleges életkor között jelentős különbség van, a gyermekek valójában jóval fiatalabban kezdenek el digitális eszközöket használni, mint amit a felnőttek többsége ideálisnak tart.

Az ideális életkor megítélésében a 30-49 évesek megengedőbbek, mint a digitális térben legaktívabbnak számító 18-29 éves korosztály. Nekik 17%-uk, míg a 30-40-eseknek 29%-a nyilatkozott úgy, hogy 7 éves kor előtt meg lehet ismerkedniük a gyermekeknek a digitális eszközökkel. Azok, akiknek van 18 év alatti gyermekük, 33%-uk gondolta így, míg a gyermektelenek 18%-a volt ezen a véleményen.

A 18 év alatti gyermeket nevelő szülők 62%-a szerint gyermekei rendszeresen használnak digitális eszközöket a mindennapokban, míg 15%-uk arról számolt be, hogy gyermekeik csak alkalmanként élnek ezekkel az eszközökkel.

A 18 év alatti gyermeket nevelő szülők 86%-a saját bevallása szerint valamennyire tisztában van azzal, milyen online tartalmakat látogatnak gyermekeik,51%-uk úgy véli, hogy teljes mértékben ismeri azokat az internetes oldalakat, amelyeket gyermekeik felkeresnek.

A szülők 79%-a szerint általánosságban az internetes tartalmak veszélyesek a gyermekeik számára, 46%-uk különösen veszélyesnek tartja ezeket. Ennek ellenére csak minden második szülő használ rendszeresen vagy időnként valamilyen digitális gyermekvédelmi szolgáltatást. A digitális védelmet használók közül a legtöbben szülői felügyeleti alkalmazásokat vesznek igénybe (76%), míg tartalomszűrőket is viszonylag sokan alkalmaznak (39%). A 18 év alatti gyermeket nevelő szülők 44%-a azonban nem használ semmilyen digitális gyermekvédelmi szolgáltatást. E csoport kétharmada úgy véli, nincs szüksége segítségre, míg 30%-uk szerint hasznos lenne egy összefoglaló portál, ahol minden digitális védelmi szolgáltatásról tájékozódhatnának. Emellett 9%-uk számára hasznos lenne, ha az iskola vagy óvoda segítene ebben.

A magyarok többsége szerint a túlzott okostelefon-használat miatt több a magányos fiatal

Megjelenés: KINCS, 2024. április

https://www.koppmariaintezet.hu/docs/KINCS_Omnibusz_Okoselefonhasznalat_fiatalok_problemai.pdf

Módszertan:

A KINCS omnibusz kutatásában egy ezer fős reprezentatív mintán a 18 éves és idősebb embereket kérdeztük 2024 március 6-21. között.

Legfontosabb megállapítások:

A legtöbb megkérdezett szerint a túlzott okostelefon-használatnak inkább negatív hatásai vannak a fiatalokra, és döntő többségük korlátozná a diákok okostelefon-használatát tanítási időben.

A válaszadók jelentős hányada kiemelte ennek testi és lelki egészségre gyakorolt káros hatásait, de még meghatározóbbnak vélték a fiatalok közösségi életére gyakorolt negatív következményeit.

Összefoglaló:

Arról kérdeztük a válaszadókat, hogy szerintük a túlzott okostelefon-használat befolyásolhatja-e a fiatalok fejlődését, testi egészségét, mentális állapotát, vagy éppen értékrendjüket és családi, baráti kapcsolataik alakulását.

Azzal kapcsolatban, hogy az okostelefon-használat milyen hatással van a fiatalokra, tízből kilenc megkérdezett szerint függőséget okozhat, és sokan gondolják azt, hogy a fiatalok közösségi életére sincs jó hatással. Az egészségi állapotra gyakorolt negatív hatásokat is jelentősnek tartják.

A megkérdezettek többsége egyetért azzal, hogy tanítási időben korlátozzák a diákok okostelefon-használatát. Főleg az általános iskolában érzik ezt fontosnak a válaszadók, 94%-uk alsó tagozatban, 89%-uk felső tagozatban korlátozná, míg a középiskolák esetében 73% volt ez az arány. Általánosságban a nők inkább vannak a korlátozás mellett, mint a férfiak. Valamivel megengedőbbek a fiatalok és a fővárosiak, valamint a felső tagozatos és középiskolai korlátozás esetén azok, akiknek van 18 év alatti gyermeke.

NMHH: napi négy órát játszik egy gyermek a telefonjával

Megjelenés: Online Platform Szakmai Műhely, 2023.05.23

https://onlineplatformok.hu/files/63485205-c6b4-4447-baa4-a5e4310b18f8.pdf

Módszertan, minta:

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) megbízásából a Fabricula kutatócég készített kutatást, amelyben egyaránt használtak kérdőíves (online survey alapú) adatgyűjtést és az általános okostelefon-, illetve applikációhasználati szokásokat felmérő szoftveres adatgyűjtést.

A kutatásban összesen 105 háztartás volt érintett, az adatok tisztítása és ellenőrzése után végül 80 gyermek felhasználási szokásaiból vonták le a következtetéseket az elemzők. Az adatgyűjtés 2022. október vége és december eleje között zajlott.

Legfontosabb megállapítások:

Naponta átlagosan majdnem négy órát használja a telefonját a 8-15 éves korosztály.

Az életkor növekedésével párhuzamosan nő a készülékhasználat átlagos ideje.

A vizsgált készülékekre telepített (és legalább egyszer használt) alkalmazások átlagos száma 76 volt.

A telefonok aktív képernyőidejének közel 60%-át a közösségi média (39%) és az egyéb kommunikációs alkalmazások, például böngészők és üzenetküldők (19%) tették ki.

Összefoglaló:

A kutatás pontos képet mutat arról, hogy mit is jelent valójában az okostelefon és annak használata egy gyermek életében.

A minta elemszáma (80 fő) miatt az eredményekből csak a szokásosnál nagyobb óvatossággal tehetők becslések, illetve vonhatók le következtetések a teljes 8-15 éves korosztályra vonatkozóan, az alkalmazott módszertan újszerűsége miatt a kutatás eredményei mégis hasznos közvetlen információkkal szolgálnak a korosztály telefon- és internethasználati szokásaival kapcsolatban.

Az átlagos napi képernyőidő a megkérdezettek körében 9 perc és a közel teljes nap között változott. Az átlagos napi képernyőidő a teljes mintára és a teljes vizsgálati időszakra (de csak az aktív napokra) számolva 234 perc, azaz naponta közel 4 óra.

A kutatásban részt vevő gyermekek egy kisebb részének telefonjain hétköznapokon már hajnali 4 óra után megfigyelhető az aktivitás növekedése, amely nagyjából fél 6 és fél 7 között éri el a reggeli csúcsot, majd kisebb visszaesés után fél 8 és 8 között van egy újabb emelkedés.

Hétköznapokon, tanítási időben viszonylag alacsony mértékű a telefonhasználat, bár életkor alapján elég nagy eltérések figyelhetők meg. Minél idősebb a gyermek, annál nagyobb eséllyel

használja a telefonját hétköznap délelőtt. Éjfél és hajnal 5 óra között a legtöbb gyermek nem használja a telefonját, azonban a kutatásba bevont gyermekek közül többen voltak, akik, ha nem is mindennap, de az adatgyűjtés időszakában az éjszaka közepén is aktívak voltak, néhányan pedig kifejezetten sokat használták éjjel a készüléküket, például filmek nézésére.

A vizsgált készülékekre telepített (és legalább egyszer használt) alkalmazások száma 6 és 147 között változott készülékenként. A kutatás számára releváns applikációk száma 1404 volt.

A legnépszerűbb közösségimédia-platformok (Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, YouTube, Messenger) érintettek az összes rögzített alkalmazás-indítás felében (49%). A teljes adatbázisra kiszámolva a gyermekek telefonjukkal eltöltött összidejének 18%-a TikTok-on zajlik, további 12% pedig a YouTube-on. A TikTok-ozás napi átlaga 80 perc, a YouTube-é 37 perc, a Messenger és az Instagram pedig napi 21 perc. A Facebookon 17 percet, míg a Snapchaten napi átlagban 11 percet töltenek az applikációt használó gyermekek.

Gyermekek a neten és digitális szülőség

Megjelenés: NMHH, 2021.11.10.

https://nmhh.hu/dokumentum/224643/mediahasznalat2020rovid1109.pdf

Módszertan, minta:

Az adatfelvétel 2020 szeptemberében, októberében, novemberében és decemberében zajlott kérdőíves, CAPI módszerrel, 7-16 éves gyerekekkel és szüleikkel. Először a szülővel készült interjú, aztán a gyerekkel. Az érzékeny kérdésekhez kártyalapokat, válaszlapokat adtak a gyerekeknek.

Legfontosabb megállapítások:

2017-hez képest (előző adatfelvétel) korábban lesz a gyerekeknek okostelefonja havi díjas és mobilnetes előfizetéssel.

Korábban csatlakoznak közösségi oldalakhoz.

A közösségi médiában profillal rendelkezők kevesebb személyes adatot adnak meg magukról.

Minden 10. gyermek visszajelöli az őt bejelölő idegent. Kevésbé, ha otthon vannak előzetes szabályok.

A szülői aktív, résztvevő attitűd védelmezően hat a gyermekek internet okozta veszélyekkel szembeni kitettségének.

Összefoglaló:

A felmérés a 7–16 éves gyermekek médiahasználata és szüleik ezzel kapcsolatos attitűdjeiről szól.

Korábban, 2017-ben is volt egy hasonló felmérés. A két kutatás főbb paraméterei (mintavételezés, mintaméret, a minta összetétele) azonosak, a kérdések nem mind. Alanyai a 7–16 éves, magánháztartásban élő gyermekek és egy szülőjük, aki a médiafogyasztásukat leginkább ismeri.

A kérdőív fókusza: a médiaeszközökkel való ellátottság, médiahasználati szokások, a gyerekek belépése a digitális világba, kockázatok és veszélyek, amelyekkel találkozhatnak, a szülők mennyiben tudnak segítséget nyújtani, szabályozni, kontrollálni.

A közösségi médiában profillal rendelkezők kevesebb személyes adatot adnak meg magukról, mint 3 éve.

Nőtt azon gyermekek aránya, akik ismeretlenül is visszaigazolják az ismeretséget. (2017: 9%; 2020: 18%) Ebben a kérdésben nagyon számít a szülő hozzáállása: ha aktívan részt vesz a gyermeke életében és a nethasználatát felügyeli, úgy a gyermekek 2/3-a nem megy bele egyből az ismerkedésbe.

Az online bántás, zaklatás aránya 7-ről 9%-ra emelkedett 3 év alatt. Az életkorral együtt növekszik 11–12 éves netezőknél 8%, 15–16 éveseknél: 16%.

A szülők jobban aggódnak 2017-hez képest, de nem tesznek ellene többet. A szülők többsége, 62%-a az online zaklatás miatt aggódik.

A családok 2/3-ában vannak szabályok, amelyek betartását ellenőrzik is, de leginkább a 11 éves és fiatalabb gyermeket nevelők körében.

Aggasztó a helyzet: már tízévesen „tiktokoznak” a gyerekek

Megjelenés: Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH), 2023.01.24.
https://nmhh.hu/cikk/235583/Aggaszto_a_helyzet_mar_tizevesen_tiktokoznak_a_gyerekek

Legfontosabb megállapítások:

A 10-15 évesek egy átlagos hétköznapon közel 2 órát, hétvégenként pedig majdnem 3 órát töltenek a világhálón.

A gyerekek médiafogyasztásában a különböző eszközök és platformok használata gyorsabban változik és tolódik el az új technológia irányába, mint az idősebb korosztályokban.

A kutatásban megkérdezett családok többségében a saját okostelefon a felső tagozat elérésével jelenik meg a gyermekek életében, jelentős részük az alsó tagozat és a felső tagozat határán kapja meg első mobiltelefonját.

Összefoglaló:

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) és a Magyar Elektronikus Műsorszolgáltatók Egyesülete (MEME) tavaly ősszel közös kutatásban tárták fel a digitális eszközhasználattal és a különböző médiatartalmakkal kapcsolatos fogyasztási szokásokat.

Az internetezésre megengedett napi időtartamon kívül igen erős egyéb jellegzetességek is megfigyelhetők az egyes korosztályokban.

Óvodáskorban internethasználatról és online játékokról alig beszélhetünk, az ő életkorukban még a hagyományos játékoké a főszerep. Ebben a korban az internetezés szinte kizárólagos célja, hogy kedvenc meséiket és rajzfilmjeiket megtekintsék.

Az alsós gyerekeknél ezzel szemben már megjelennek az online játékok, de azért még viszonylag erős szülői felügyelet mellett. A 6-11 évesek mindennapjaiban a gyermekfilmek mellett már nagyobb mértékben vannak jelen a rövid, színes, vicces videók és az online játékok – lányok és a fiúk különböző területen. Ugyanebben a korosztályban az internetezés évfolyamról évfolyamra egyre komolyabb szerepet tölt be az oktatásban és az idegennyelv-tanulásban. Náluk jelenik meg gyakrabban a közösségimédia-használat, azon belül is inkább a TikTok, mint a Facebook.

A 10-15 évesek korosztályában virágzik a közösségi média, az internetezés fő tevékenysége a Facebook-, az Insta- és a TikTok-profil ellenőrzése, posztolás, Messenger-üzenet-váltás. Háromból ketten fent vannak a Facebookon, de már erős a TikTok-jelenlét is, minden második-harmadik gyerek „tiktokozik”. A felsősök körében az internetezés már nem csupán a közösségi médiát, a tanulást, az idegennyelv-oktatást szolgálja ki, de jó eszköze a távoli rokonokkal, barátokkal való kapcsolattartásnak is.

A kutatásában megkérdezettek egyetértenek abban, hogy a tévézés és az internetezés kontrollált körülmények között – értve itt a tartalomválasztást és az időtartam-korlátozást – előnyére is válhat a gyerekeknek, főleg az iskolásoknak.

A felső tagozatos diákok szülei szinte valamennyi fenyegetéssel kapcsolatban érzékenyebbek, aggódóbbak, mint az alsó tagozatosok szülei. Ők már lényegesen gyakrabban tapasztalták meg, hogy gyermekeik időnként nem kívánt tartalmakkal találkoznak (16%), illetve az internetes zaklatásnak vannak kitéve (17%). 10 százalékuk már arról is beszámolt, hogy gyermekük jelszavát ellopták vagy profilját feltörték. Ezzel egybehangzóan leginkább a gyermekeiket érő zaklatásoktól, agresszív, szexuális tartalmak jelenlététől félnek, de tartanak attól is, hogy gyermekükben internetes függőség, addikció alakul ki.

A szülők, a tanárok és az óvodapedagógusok egyöntetűen a mozgásszegény életmódban, a fizikai aktivitás csökkenésében, ezáltal a gyerekek testi-fizikai állapotromlásában látják a fő kockázatot. A megkérdezett szülők 38-44 százaléka tart ettől a veszélytől, míg a tanárok, pedagógusok sokkal aggasztóbban ítélik meg a kérdést, 62-78 százalékuk osztja ezt a véleményt.

Online zaklatás gyermekkorban

Megjelenés: NMHH, 2023.07.12.

https://onlineplatformok.hu/files/c15baf1d-872b-4ec6-8f47-f69f9e9b4c64.pdf

Módszertan, minta:

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHHA) kutatásának alapja egy 2018-as, nagymintás (6003 fős), reprezentatív felmérés másodelemzése. Az elemzés 2023 tavaszán készült, 11 és 17 év közötti diákok mintáján. A kiválasztásra az adott adatfelvételi év közoktatási statisztikai adatai alapján került sor. Fókuszcsoportos beszélgetések is megvalósultak három célcsoport (diákok, szülők, szakértők) körében.

Legfontosabb megállapítások:

A megfelelő szülő-gyermek kapcsolat elengedhetetlen az online zaklatások feldolgozásban.

A bántalmazás e speciális formája leginkább a 7. és 9. évfolyamos gyerekeket érinti, és meglepő módon nem feltétlen függ össze a közösségimédia-használattal.

Online bántalmazóvá, illetve áldozattá válás szempontjából védőfaktorok az anya magasabb iskolai végzettsége, az anya intenzívebb monitorozó magatartása és a nagyobb családi támogatás. Rizikófaktorok a közösségi médián töltött napi több, mint 2 óra és az online kommunikációs forma előnyben részesítése a személyeshez képest.

Összefoglaló:

A kutatásban azt vizsgálták, hogy mely tényezők függenek össze az internetes bántalmazásban való érintettséggel a 10-18 éves magyar diákoknál.

A magyar tanulók nagyobb része azt nyilatkozta, hogy sem elkövetőként, sem áldozatként nem érintett online bántalmazásban. A kutatásba bevont 11 és 17 év közötti diákok ötödét érte online zaklatás, ami az eredmények szerint az életkor előrehaladtával egyre gyakrabban fordul elő – leginkább a 7. és 9. évfolyamos diákok körében. Az eredményekből úgy tűnik, hogy a fiúk gyakoribb elkövetői, a lányok pedig gyakoribb elszenvedői az online bántalmazásnak. A jelenség ugyanúgy előfordul egyházi vagy alapítványi fenntartású intézményekben, mint az állami iskolákban.

Az online zaklatás gyakorisága teljesen független a családszerkezettől, amiben a gyerek él. Sokkal inkább befolyásoló tényező a családi támogatás: kevesebb valószínűséggel fordul elő olyan családok gyerekeinél, ahol a szülők intenzíven támogatják a fiatalt, illetve gyakran beszélnek otthon az internethasználatról, és szabályokat alkotnak ezzel kapcsolatban. Az eredmények alapján az anya magasabb iskolai végzettsége is egyfajta „védőfaktor”. A válaszokból az is kiderül, hogy a kedvező anyagi helyzetű családok gyerekei jobban ki vannak téve az online zaklatásnak.

A zaklatás kockázata mérsékelt közösségimédia-használattal nem nő, csak azoknál a gyerekeknél, akiknél ez tanítási napokon eléri a két órát. Az online zaklatás átfedésben van az iskolai zaklatással, vagyis akit online bántanak, azt általában az iskolában is.

Az internetes bántalmazás áldozataira jellemző, hogy rosszabbnak tartják egészségüket, több pszichoszomatikus vagy depresszív tünetről számolnak be, kevésbé elégedettek életükkel, kevesebbet alszanak. Érdekes módon az önértékelés nincs kapcsolatban az online

bántalmazással (valószínűleg azért, mert a nagykamasz diákok az online bántalmazástól függetlenül értékelik erősségeiket, jól működő életterületeiket).

A tanulmányban javaslatokat is megfogalmaznak az internetes bántalmazás elleni hatékony fellépésre. Például: arra kell biztatni a felnőtteket, hogy bátran beszéljenek gyerekeikkel arról, hogy mit csinálnak az interneten, az online térben szerzett jó és rossz élményeikről. Ezen kívül lényeges az életkornak megfelelő internethasználat. Kisebb korban fontos a szűrők beállítása a különböző okoseszközökön és az internetezés idejének a korlátozása. Serdülőkorban inkább az együttműködés lehet eredményes, szülő és gyerek közös megegyezése a nethasználatról.

A problémás mértékű internethasználat gyermekek körében

Megjelenés: Iskolakultúra, 33. évfolyam, 2023/1–2. szám, 77-92.
https://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/article/view/44194/43262

Szerzők: Szabó-Prievara Dóra Katalin, Tarkó Klára

Módszertan, minta:

Az adatgyűjtésben 225 olyan szülők vett részt, akik 3-18 éves gyermeket nevelnek. A kutatásban az IAT-F tesztet alkalmazták magyar nyelven.

Legfontosabb megállapítások:

A szülő és a gyermek képernyőhasználati szokásai erőteljes összefüggést mutatnak.

Az eredmények alapján a vizsgált 3-11 évesek egyharmada rizikós vagy problémás internet-felhasználónak tekinthető, nagyságrendileg minden harmadik gyermek érintett a rizikós használatot illetően.

A gyermek neme nem befolyásolta a digitális eszközök használatának mértékét.

Összefoglaló:

A kutatás célja a 3–18 éves gyermekek szüleinek körében felmérni a problémás mértékű internethasználat hatásait és az adatok összevetése a szülők saját internethasználati szokásaival. Minél gyakoribb a szülői használat, annál inkább megjelenik majd az érdeklődés és az igény a gyermek részéről is a digitális eszközök használatára, illetve a szülő által végzett konkrét online tevékenységre, tehát a szülő által mutatott konkrét viselkedési minta nagyon erős hatású.

A gyermek életkorának előrehaladtával változik a dominánsan használt médiafelület: amíg 3-11 éves korban a napi szintű televíziónézés a gyakoribb, addig 12-18 éves korra megnő az internet, azon belül is a közösségi média jelentősége. 3-11 éves korban jól jelzi a rizikós vagy kockázatos használatot, ha a gyermek több időt tölt el a digitális eszközök használatával. Ide tartozott a minta 32,7%-a.

A vizsgált mintában a 12-18 éves korosztály esetén 37,4%-ban nem beszélhetünk internetfüggőségről, míg 31,3%-ban enyhe, 21,2%-ban mérsékelt és 10,1%-ban súlyos függőséget mutattak az eredmények.

Azaz az életkor növekedésével nemcsak nem nőtt párhuzamosan a problémás mértékű használat előfordulása, hanem valamelyest mérséklődött is. (Ebben az életkorban a szülők már kevésbé tudják ellenőrzésük alatt tartani a serdülő internethasználatát, így kevesebb ismerettel is rendelkezhetnek a serdülők tényleges szokásairól). A fiatalabb korcsoportban magas arányban volt jelen a kockázat, ez mindenképpen felhívja a figyelmet a jelenség fontosságára és arra, hogy a súlyosabb helyzet megelőzése érdekében változtatásra lehet szükség a családok internethasználathoz való hozzáállásában.

A rizikós használat gyermekkorban még kockázatos televíziónézést jelent, majd az életkor előrehaladtával internet- és közösségimédia-használatot és online játékokat. A szülői ellenőrzés ezzel egyidőben jellemzően csökken, és kevésbé vannak tudatában a tizenévesek tényleges képernyő előtt töltött idejének és a függőség kialakulásának a kockázatának.

A gyermeknevelés egyik modernkori feladata az internethasználati szokások megtanítása. A szülők nemcsak korlátok és szabályok útján tehetik, hanem a saját szokásaikon keresztül is példát mutatnak a gyermekeik számára, hiszen a szülő médiahasználattal eltöltött ideje és a tevékenység jellege is összefügg a gyermek szokásaival. Amit a szülő tehet a gyermeke problémás mértékű internethasználatának megakadályozásában, az leginkább az, hogy már a kezdetektől fogva nem hagyja magára az online tevékenységek végzése közben, minőségi tartalomfogyasztást választ mind saját maga, mind a gyermeke számára, és segíti a gyermekét a tudatos döntések későbbi önálló meghozatalában.

Szülők véleménye az óvodáskorú gyermekek IKT-eszköz használatának negatív és pozitív hatásairól

Megjelenés: Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat, 2021/1. 8-38.

http://ojs.elte.hu/gyermekneveles/article/view/2311/2121

Szerzők: B. Németh Mária, Hódi Ágnes, Juhász Fruzsina, Sárik Anett, Tóth Edit

Legfontosabb megállapítások:

A szülők inkább a technológia veszélyeivel vannak tisztában, mint annak előnyeivel.

A szülők által megfogalmazott aggodalom, hogy az óvodáskorú gyermekek nem tudják megkülönböztetni a valós és a virtuális világot, a létező és a kitalált dolgokat, élőlényeket.

Módszertan, minta:

A kutatásban egy nagyváros, önkormányzati fenntartású 43 óvodájába járó valamennyi, összesen 3 969 gyermek szülei vettek részt. Az adatfelvételre 2018 április-május hónapokban került sor, a válaszadás önkéntes és anonim volt.

Összefoglaló:

A szülők véleményét mérték fel az IKT-eszköz használat pozitív és negatív hatásairól óvodás korban.

A megkérdezettek más országokban élő kisgyermekes szülőkhöz hasonlóan gondolkodnak az IKT-tevékenység hatásairól. A válaszadók percepcióiban a digitális eszközök, az IKT jelenléte, használata a gyermekeikre nézve kívánt és nemkívánt következményekkel jár. A lehetséges veszélyekről komplexebb, gyakran több rizikófaktort tartalmazó véleményeket fogalmaztak meg. Jóval többen vannak azok, akik azt nyilatkozták, hogy nem ismernek pozitív hatást.

A megkérdezettek úgy gondolják (22,36%), hogy a korai IKT-tapasztalatok előkészítik a későbbi tanulmányokat és a gyermekeknek könnyebb lesz az iskolában. A válaszadók között többen (5,37%) pozitívan értékelik, hogy a digitális média szórakoztatja, leköti a gyermekeket, mikor ők elfoglaltak.

Az IKT-használat rizikóját a szülők többsége (63,24%) a nemkívánt viselkedésben, azon belül a függővé válásban és az agresszív, erőszakos magatartásban látja. A válaszadók több, mit egyharmada szerint nem jó, hogy a gyermekek a digitális eszközök miatt elutasítják a valós, fizikai térben végzett tevékenységeket, kevesebbet mozognak és játszanak a társaikkal, beszűkülnek a személyes jelenléttel járó kapcsolataik. Közel ugyanennyien (31,65%)

gondolják, hogy az IKT-tevékenység testi, kognitív, pszichés, és szocializációs zavarokat idéz elő. A kutatás jelentős hozama, hogy tovább finomította az ismereteket a szülők „kapuőr" viselkedését meghatározó attitűdjéről. Kitűnik, hogy a szülők egy része felismerte, hogy az IKT hatása önmagában nem, csak a használat paramétereinek (mit, mikor, mennyi ideig használják a gyermekek) függvényében értelmezhető. Érzik, hogy a szülő az, aki ebben meghatározó, aki kontrolálhatja gyermeke médiafogyasztását. Ő a „kapuőr", aki megszűri az eszközhasználat tartalmát és megszabja annak kereteit, helyét, időpontját és időtartamát.

Nemzetközi kutatások

Változó idők együtt? Időmérleg-elemzés a családi időről a digitális korban az Egyesült Királyságban

(Changing Times Together? A Time-Diary Analysis of Family Time in the Digital Age in the United Kingdom)

Megjelenés: Journal of Marriage and Family 81., 2019. augusztus: 795-811. o.
https://doi.org/10.1111/jomf.12564
Szerzők: Killan Mullan – Stella Chatzitheochari
Összefoglaló:
Killan Mullan és Stella Chatzitheochari közös tanulmányukban azt vizsgálták, hogy milyen hatással vannak a digitális mobileszközök különböző aspektusai egy család életére az Egyesült Királyságban. Az eredmények szerint jelentősen megnőtt az egyedül-együtt töltött idő, amikor a gyermekek ugyanazon a helyen voltak, mint a szüleik, de ez nem jelenti azt, hogy együtt voltak jelen velük. Az eredmények azt mutatják, hogy a gyermekek és a szülők a családi idő minden szempontjából mobil eszközöket használtak, ám az eszközök használata kiemelkedően koncentrált az egyedül-együtt töltött idő alatt. Összességében elmondható, hogy a családtagok pszichológia szempontból elkülönített életet élnek. A mindenütt jelenlévő kapcsolat korszakában az emberek egyre inkább számítógépeket és mobileszközöket használnak a másokkal való interakciókra, eközben fizikailag egyedül vannak, ahelyett, hogy fizikailag lépnének kölcsönhatásba egymással.

Sok igazság, sok tudás, magyarázatok számos formája: Felsős fiatalok internetes információkkal kapcsolatos megközelítésnek megértése

(Many truths, many knowledges, many forms of reason: Understanding middle-school student approaches to sources of information on the internet)

Megjelenés: British Educational Research Journal 2023; 00:1–20.

https://doi.org/10.1002/berj.3909

Szerzők: Laura Scholes, Sarah McDonald, Garth Stahl, Barbara Comber

Összefoglaló:

Az információs társadalom fiataljai számára különösen fontos, hogy a megfelelő keresési készségeik legyenek, s hogy megfelelő szövegértési és kritikai szemmel értelmezzék az olvasottakat, s tudjanak dönteni azok hitelességéről. Az információforrások keresése megváltozott. A lineáris, papír alapú kereséshez képest az online keresés közben weboldalról weboldalra lehet „ugrálni", s a figyelmet értesítések, hirdetések, felugró ablakok zavarják meg. Míg a hatékony információfeldolgozás folyamatához klasszikus szövegértési készségek is szükségesek, ezek mellett az online források feldolgozásához olyan további készségek is kellenek, mint a hiperhivatkozások aktív böngészése, személyes olvasási útvonalak kialakítása és a különböző megbízhatósági-szintű források értékelése. Számos esetben – különösen technológiailag és társadalmilag friss témakörök kapcsán – rengeteg az ellentmondásos és nem megbízható információ, a félretájékoztatás és dezinformáció és az egymással konkuráló elméletek/kutatási eredmények. Lyotard filozófiájával egyetértve a szerzők is azt gondolják, hogy az egységes (univerzális) tudást felváltotta a „sok igazság" és sok(féle) tudás. Az információ önmagában még nem tudás, s a hamis hírek (fake news) világában különösen fontos a fiatalok kritikus forráskezelése és szövegértése.

Globális oktatási monitoring jelentés (2023). Technológia, mint segédeszköz az oktatásban: kinek a feltételeivel?

(Global education monitoring report, 2023: technology in education: a tool on whose terms?)

Megjelenés: UNESCO (www.unesco.org), 2023. július

https://doi.org/10.54676/UZQV8501

Szerzők: Andy Quan (szerk.)[1]

Összefoglaló:

Az UNESCO (Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete) 2023 júliusában megjelent, Technológia az oktatásban - GEM Report 2023 című globális oktatási monitoring jelentésében többek között az okostelefonok globális iskolai tilalmát javasolja, annak érdekében, hogy ismét a tanulók érdekei kerülhessenek előtérbe. Az okostelefonokat ki kell tiltani az iskolákból, hogy ne tudják elvonni a gyerekek figyelmét, javuljanak tanulási képességeik és kevesebb online zaklatás érje őket, fogalmaz a jelentés. A jelentés szerint a világ mintegy 200 különböző oktatási rendszerét elemezve mára 4 országból 1 kitiltotta a telefonokat az iskolákból, törvények vagy ajánlásokon alapuló döntések által. Kitér arra is, hogy az alkalmazó intézmények esetén javultak az iskolai eredmények.

PISA eredmények (2022)

(PISA 2022 Results – II. - Learning During – and from – Disruption)

Megjelenés: OECD (https://www.oecd-ilibrary.org), 2023.12.05.
https://doi.org/10.1787/19963777
Szerzők: OECD
Összefoglaló:
A 2023. december 5-én kiadott PISA (Programme for International Student Assessment, magyarul Nemzetközi Tanulói Teljesítménymérés Program) jelentés szerint minden harmadik diáknak elvonja a figyelmét a digitális eszköz, amikor iskolában használja azt. Míg a PISA-eredmények pozitív kapcsolatot mutatnak a technológiának az iskolai oktatásban történő szándékos integrálása és a diákok teljesítménye között, a szabadidős célokra használt eszközök, például az okostelefonok elvonhatják a figyelmet a tanulástól, a diákokat kiberbántalmazásnak tehetik ki, és veszélyeztethetik a magánéletüket. Emellett nagymértékben függőséget is okoznak. Az OECD-országok átlagában a diákok 45 százaléka számolt be arról, hogy idegesnek vagy szorongónak érzi magát, ha nincs a közelében a telefonja.

A multiplayer videojátékokkal összefüggésbe hozható strukturális agyi különbségek. Agyi képalkotás és viselkedés

(Structural brain differences associated with extensive massively-multiplayer video gaming. Brain Imaging and Behavior.)

Megjelenés: 15, 364–374 (2021). https://doi.org/10.1007/s11682-020-00263-0

Szerzők: He, Q., Turel, O., Wei, L.

Összefoglaló:

A videojátékok hatásait vizsgáló szakirodalom általában a két végletet vizsgálja, a játékfüggőket, akik több, mint napi 5 órát töltenek videójátékokkal és az alkalmi játékosokat, akik az első csoporthoz képest jóval kevesebbet játszanak. Jelen kutatás igyekezett kiterjeszteni a vizsgálatot és egy olyan csoportot megfigyelni, akik legalább napi 3 órát töltenek videojátékokkal (tehát ez előző két csoport között helyezkednek el). A kutatási eredmények nagymértékben alátámasztották az előrejelzéseket azáltal, hogy morfológiai elváltozásokra mutattak rá a bilaterális ventromedialis prefrontális kéregben és a bal dorsolaterális prefrontális kéregben, valamint a bal felső parietális lebenyben. Ezek az eredmények azt sugallják, hogy a vizsgált csoport játékosai, multiplayer játékok esetében, olyan agyi elváltozásokat produkáltak, amelyek összhangban vannak a kontroll feltételezett elvesztésével. Összességében megállapították, hogy az okoseszközök jelentős, a normálisnál lényegesen magasabb dopamin (örömhormon) emelkedést okoznak a diákoknak, ezáltal minden más iskolai oktatási tevékenységet unalmasabbá, érdektelenebbé tesznek.

A digitális függőségen túl. Miért szenvedünk mindannyian a digitális eszközök túlzott használatától?

(Carpe diem instead of losing your social mind: Beyond digital addiction and why we all suffer from digital overuse)

Megjelenés: Cogent Psychology, 3(1). 2016 https://doi.org/10.1080/23311908.2016.1157281

Szerzők: Montag, C., Walla, P., & Koller, M.

Összefoglaló:

A fenti tanulmány arra hívja fel a figyelmet, hogy miért rendkívül fontos az internet, az okostelefon és más új digitális technológiáknak az egyének produktivitására és jóllétére

gyakorolt hatásainak tanulmányozása. Addiktív jellege mellett az is egyértelmű, hogy az ilyen technológia elkerülhetetlenül megváltoztatja szociális életünket, ami káros lehet az egész társadalmaknak. A tanulmány először felvázolja, hogy az okostelefonok és az internet használata hogyan rontja a produktivitást. Másodszor, a digitális technológiák túlzott használatát is bemutatja. Összességében a tanulmány megállapítja, hogy a serdülő agy esetén elmondható, hogy hamarabb fejlődik a jutalmazásért, mint a gátlásért vagy önkontroll képességeiért felelős agyterület. Emellett a serdülők agyára erőteljesebben hat a dopamin és még inkább addiktív esetükben az okoseszköz, mint érett agyi struktúrák esetén.

A mobiltelefon-használat hatása a tanulmányi teljesítményre: metaanalízis

(The effects of mobile phone use on academic performance: A meta-analysis)

Megjelenés: Computers & Education, Volume 127, December 2018, Pages 107-112
https://doi.org/10.1016/j.compedu.2018.08.012
Szerzők: Aaron W. Kates, Huang Wu, Chris L.S. Coryn
Összefoglaló:
Jelen tanulmány a mobiltelefon-használat és az oktatási teljesítmény között fennálló összefüggéseket vizsgálja egy 10 éves periódusban, 2008 és 2017 között. Bár a mobiltelefonok használata az elmúlt évtizedekben általánossá vált, hatásáról keveset tudunk; különösen a tanulási folyamatra és a tanulmányi teljesítményére gyakorolt hatásáról. Bár egyre nagyobb az érdeklődés a mobileszközök és azoknak a gyermekekre gyakorolt hatása iránt, az ezt vizsgáló tanulmányok eredményei eltérőek, és az összhatás mértéke továbbra is tisztázatlan. Jelen tanulmánynak az a célja, hogy tovább vizsgálja a mobiltelefon-használat és az oktatási teljesítmény között esetlegesen fennálló összefüggéseket. A tanulmány megállapítja, hogy az okoseszközök és okostelefonok iskolai jelenléte csökkenti a diákok közötti beszélgetéseket, interakciókat, személyes kapcsolatot, ami elengedhetetlen a megfelelő idegrendszeri fejlődésükhöz, ahogyan szociális készségeik és érzelmi intelligenciájuk hatékonyságában is negatív szerepet játszik.

“Agyelszívás”: Okostelefonunk puszta jelenléte csökkenti a rendelkezésre álló kognitív kapacitást

(Brain Drain: The Mere Presence of One’s Own Smartphone Reduces Available Cognitive Capacity)

Megjelenés: Journal of the Association for Consumer Research, 2017, https://doi.org/10.1086/691462

Szerzők: Adrian F. Ward, Kristen Duke, Ayelet Gneezy, Maarten W. Bos

Összefoglaló:

Ebben a tanulmányban azt az „agyelszívás” hipotézist tesztelték, amely szerint a saját okostelefon puszta jelenléte az egyébként is korlátos kognitív erőforrások kapacitásainak egy részét lefoglalhatja, emiatt pedig kevesebb erőforrás marad más feladatokra, és ez aláássa a kognitív teljesítményt. Két kísérlet eredménye is azt mutatta, hogy még akkor is, ha az emberek sikeresek a folyamatos figyelem fenntartásában – például amikor elkerülik a kísértést, hogy ellenőrizzék telefonjukat –, ezeknek az eszközöknek a puszta jelenléte csökkenti a rendelkezésre álló kognitív kapacitást. Összességében megállapítható, hogy az okoseszközök figyelemelvonási képessége nem csupán a használat közben, hanem már ez eszközök elérhető közelségének tudatában is végbemegy. Ezért az okoseszközöket nem elég az iskolatáskába elrakni, szükséges az intézménybe lépve összegyűjteni és elzárva tárolni.

A mobiltelefon-használat és a tanulmányi teljesítmény kapcsolata egy egyesült államokbeli főiskola hallgatóinak mintáján

(The Relationship Between Cell Phone Use and Academic Performance in a Sample of U.S. College Students)

Megjelenés: Sage Journals, *5*(1). 2015. https://doi.org/10.1177/2158244015573169

Szerzők: Lepp, A., Barkley, J. E., & Karpinski, A. C.

Összefoglaló:

Jelen tanulmány a mobiltelefon-használat és a főiskolai évfolyam-átlag (GPA) közötti kapcsolatot vizsgálta, mivel a mobiltelefon napjainkban már állandóan jelen van a főiskolai campusokon, és gyakran használják olyan környezetben is, ahol tanulnak a diákok. A mintát egy nagy állami egyetem 82 szakjának 536 egyetemi hallgatója adta. A hierarchikus regresszió ($R2 = 0,449$) azt mutatta, hogy a mobiltelefon-használat szignifikánsan ($p < 0,001$) és negatívan ($\beta = -,164$) kapcsolódik a tényleges főiskolai GPA-hoz. A mobiltelefon-használat növekedése csökkenő tanulmányi teljesítménnyel járt. A személyes képernyők tanórai használata maga után vonja az „elérhetetlenség feloldását", vagyis a fiatalok igen gyorsan a tanórai feladatról szórakoztató tevékenységekre váltanak. Bár további kutatásra van szükség a mögöttes mechanizmusok azonosításához, az eredmények azt sugallják, hogy a diákok és az oktatók figyelmét fel kell hívni a mobiltelefon-használattal kapcsolatos lehetséges tanulmányi kockázatokra.

Európai gyakorlatok

Franciaország

Franciaországban 2010 óta tiltják a mobiltelefonok használatát a tanórák alatt.
2018. augusztus 5-én a francia kormány kihirdette azt a jogszabályt, amely betiltja a „mobiltelefonokat és egyéb elektronikus kommunikációs eszközöket” az óvodákban, általános iskolákban és középiskolákban. A francia Code de l’éducation (Oktatási törvény) 2010 óta tiltja a mobiltelefonok használatát a tanórák alatt. Az új jogszabály most kiterjesztené a tilalmat a szünetekre és az étkezési időkre, így gyakorlatilag kitiltják az okostelefonokat az iskolákból a 15 év alatti diákok számára. A jogszabály kivételeket ír elő a fogyatékkal élő tanulók számára, vagy ha mobiltelefonra van szükség az iskola belső szabályzatában meghatározott „tanórán kívüli tevékenységekhez”.
*Forrás:*https://www.loc.gov/item/global-legal-monitor/2018-10-30/france-government-adopts-law-banning-cell-phone-use-at-school/#:~:text=(Oct.,elementary%20schools%2C%20and%20middle%20schools.

Románia

Romániában a 2023/24-es tanévre vonatkozóan már jogszabályi előírás tartalmazza a mobil-telefon-használatára vonatkozó iskolai szabályokat.
2023. szeptemberi hír: Romániában az új tanügyi jogszabály előírásai szigorították a mobiltelefon-használatra vonatkozó szabályokat. Így a 2023/24-es tanév elejétől kezdve a tanárok akár el is kobozhatják a diákoktól az okoskészülékeiket vagy más elektronikus eszközeiket, amennyiben engedély nélkül használják azokat. Az iskolai oktatás megszervezésére és működésére vonatkozó szabályzatban (ROFUIP) már a korábbi években is szerepelt az iskolai órákon érvényes mobiltelefon-használati tilalom, azonban ezt a szabályt ezúttal az új tanügyi jogszabályba is belefoglalták, melyet szeptemberben fogadott el a kormány. Egyben szigorításokat is megfogalmaztak: egyrészt lehetővé tették a tanintézet

személyzete számára, hogy a szabálysértők eszközeit elkobozhassák, és adott esetben a szülőknek szolgáltassák majd vissza, másrészt az előírásokat kiterjesztették a napközikre is. A mobiltelefonok és egyéb elektronikai telekommunikációs eszközöket tehát tilos használni az órákon és az iskolán kívül zajló nevelési tevékenységek idején, kivéve, ha az oktatási céllal történik, illetve az iskola belső rendszabályzata által engedélyezett helyeken. A középiskolák épületének teljes területére vagy egy részére kiterjeszthető a mobilhasználati tiltás. A sajátos nevelési igényű gyerekek viszont használhatják engedélyezett eszközeiket.
Forrás: https://szekelyhon.ro/aktualis/most-mar-nemcsak-tilthatjak-tole-a-diakot-hanem-el-is-kobozhatjak-a-mobiltelefonjat

Svédország

Svédországban 2022. augusztus elsejétől tilos a mobiltelefonok nem oktatási célú használata a tanteremben, amely szabályozást tavaly tovább szigorítottak.
2023. decemberi hír: Svédországban az általános iskolák mobiltelefon-mentessé válnak, és a diákok a szünetekben sem használhatják többé a készülékeiket - közölte a kormány és a Svéd Demokraták. Lotta Edholm oktatási miniszter szerint úgy tűnik, hogy a mobiltelefonok használata az egyik oka annak, hogy a svéd diákok eredményei visszaestek a legutóbbi PISA-felmérésen. A Sveriges Lärare tanári szakszervezet azonban úgy véli, hogy a mobiltelefonok csak egy kis részét képezik a problémának.
Forrás: https://sverigesradio.se/artikel/cell-phones-to-be-banned-from-swedish-elementary-schools és https://www.gu.se/en/news/mobile-phone-ban-in-school-does-not-work

Hollandia

Hollandiában 2024. januárjától a középiskolások már nem használhatják telefonjaikat a tanteremben.

2023. decemberi hír: A 2024 januárjában életbe lépő tilalom nemcsak a mobiltelefonokat, hanem az iPadeket, az okosórákat és a hasonló eszközöket is tiltani fogja. A kormány, amely még júliusban jelentette be a változtatást, a tanulók figyelemzavarára és az alacsony tanulási

teljesítményre hivatkozik a tiltás indokaként. A kormányhatározat mellett egyes iskolák már önállóan is bevezettek olyan szabályokat, amelyek szerint a tanulóknak a tanítási nap idejére a szekrényekbe kell tenniük a telefonjaikat.

Forrás: https://www.euronews.com/2023/07/05/dutch-secondary-schools-to-impose-total-ban-on-mobile-phones és https://www.euronews.com/2023/12/16/dutch-school-phone-ban-to-come-into-force-next-month

Egyesült Királyság

Az Egyesült Királyságban 2024 óta hatályos egy nem kötelező érvényű útmutató a mobiltelefonok iskolai kitiltásáról. Jogszabályi elfogadás várható.
2024. februári hír: Anglia-szerte betiltják a mobiltelefonokat az iskolákban. A 2024. február 19-én kiadott új, mobiltelefonok használatára vonatkozó útmutató támogatja az igazgatókat abban, hogy megtiltsák a mobiltelefonok használatát a tanítási nap folyamán, beleértve a szüneteket is. Országszerte sok iskola már most is tiltja a mobiltelefonok használatát. Felmérések szerint 12 éves korukig a gyerekek 97%-a kap saját mobiltelefont. A legfrissebb kormányzati adatok szerint pedig a középiskolás tanulók körülbelül egyharmada (29%) számolt be arról, hogy mobiltelefont használtak akkor is, amikor nem kellett volna. A mobiltelefonok iskolai használata online zaklatáshoz, figyelemelterelséhez vezethet, ami viszont a tanulási idő rovására mehet.
Források:
https://www.gov.uk/government/news/government-launches-crackdown-on-mobile-phones-in-schools#:~:text=Schools%20will%20receive%20new%20guidance,use%20during%20the%20school%20day.&text=Mobile%20phones%20are%20set%20to,and%20improve%20behaviour%20in%20classrooms
https://www.gov.uk/government/publications/mobile-phones-in-schools
https://www.theguardian.com/education/2024/feb/19/ministers-confirm-plan-to-ban-use-of-mobile-phones-in-schools-in-england

Olaszország

Olaszországban törvényi előírás elfogadása várható a mobiltelefon-használatára vonatkozó iskolai szabályokkal kapcsolatosan.

2024. februári hír: Az új olaszországi irányelvek értelmében az okostelefonok és a táblagépek használata tilos lesz az olasz tantermekben - még tanítási célokra is. *"Az okostelefonok és a táblagépek használata gyakran feszültséget okozhat a diákok és a tanárok között, és néha az iskolai személyzet elleni agresszióhoz is vezethet"* - mondta Giuseppe Valditara olasz oktatási miniszter. A tilalom az óvodai, általános és alsó középiskolai diákokra vonatkozik majd.

Forrás: https://www.euronews.com/next/2024/02/23/smartphones-to-be-banned-in-italian-classrooms

Szlovákia

Szlovákiában törvényi előírás elfogadása várható a mobiltelefon-használatára vonatkozó iskolai szabályokkal kapcsolatosan.

2024. áprilisi hír: Teljesen betiltja a mobiltelefon használatát az általános iskolák első három évfolyamában a szlovák oktatási minisztérium. A tiltás a tanítási órákra és a szünetekre is vonatkozik, illetve az iskola egész területére érvényes. „Az OECD tanulmányai szerint a mobiltelefonok korlátozás nélküli használata bizonyíthatóan rontja a gyerekek összpontosító képességét és ezáltal a tanulmányi eredményeiket” – indokolta a döntést Tomáš Drucker szlovák oktatási miniszter. „Az általános iskolák első, második és harmadik osztályában teljesen megtiltanánk a gyerekeknek a mobiltelefonok használatát az iskola területén. A negyedik évfolyamtól akkor lesz kivétel a tiltás alól, ha a mobiltelefonra szükség lesz az állami pedagógiai program szerinti oktatáshoz. A hatodik évfolyamtól a tanár is dönthet a mobiltelefon használatáról az oktatást elősegítő célokra” – tette hozzá a tárcavezető, aki a tiltás bevezetésének időpontját még nem pontosította.

Forrás: https://infostart.hu/tudositoink/2024/04/05/totalis-mobiltiltas-jon-a-szlovakiai-iskolakban-a-kicsiknek?utm_source=infostart&utm_medium=email&utm_campaign=hirlevel#

Spanyolország

2023 decemberében Pilar Alegría oktatási miniszter azt javasolta az autonóm közösségeknek, hogy korlátozzák a mobiltelefonok használatát az alap- és középfokú oktatási intézményekben, bár eltérő intenzitással. Spanyolországon belül a különböző autonóm régiók eltérő megközelítést alkalmaznak. Vannak, akik az oktatási intézményekben a mobilok teljes tilalmát rendelték el, míg mások engedékenyebb megközelítést alkalmaznak. Azok a régiók, amelyek már az okostelefonok részleges betiltása mellett döntöttek: Kasztília-La Mancha, Kasztília és León, Galícia, Madrid, Andalúzia és Extremadura, Murcia és Katalónia közössége.

Források:

https://www.euronews.com/2023/11/14/spain-is-cracking-down-on-mobile-phone-use-in-schools

https://elpais.com/educacion/2023-12-13/el-gobierno-propone-restringir-el-uso-de-los-telefonos-moviles-en-los-centros-educativos.html

https://www.abc.es/sociedad/educacion-quiere-prohibir-movil-primaria-horario-clase-20231213192925-nt.html

Portugália

2024 márciusi hír: Az Infanta D. Mafalda Iskolacsoportban, Gondomarban ebben a tanévben részben megtiltották a mobiltelefonok használatát, amit a tapasztalatok alapján a tanulók néhány eset kivételével jól fogadtak. Kivételt képez ez alól, ha pedagógia célokra használják a mobiltelefonokat a tanórák alatt.

Források:

https://www.theportugalnews.com/news/2024-03-13/schools-testing-cell-phone-ban/86874

Belgium

A belga kormány már 2013-ban intézkedéseket vezetett be a kisgyermekek mobiltelefon-használatának korlátozására. Megtiltották a mobiltelefonok árusítását 7 év alatti gyermekek számára az üzletekben és az interneten is. Szintén tilos a mobiltelefonok reklámozása a tévében, rádióban és az interneten megjelenő gyermekműsorok alatt. A bölcsődékben és óvodákban sok helyen nincsen elérhető wifi-hálózat, mivel az egészségügyi hatóságok a mobiltelefon-sugárzásnak való kitettség csökkentését sürgetik az országban.

Forrás: *https://ehtrust.org/belgium-policy-recommendations-cell-phones-wireless-radiation-health/*